

Bokanmeldelse

Cannabis-kunnskap

Helga Tveit

Bretteville-Jensen og Bramness planter cannabisen i kulturen i en leservennlig og solid antologi.

Anne Line Bretteville-Jensen og
Jørgen G. Bramness (red.)

Cannabis- boka

UNIVERSITETSFORLAGET

BOK *Cannabisboka* **FORFATTER** Anne Line Bretteville-Jensen og Jørgen G. Bramness (red.) **ÅR**, 2019 **FORLAG** Universitetsforlaget **SIDER** 248

Cannabisboka er en bredt anlagt artikkelsamling, der norske forfattere skriver om cannabis, hovedsakelig ut fra et samfunnsperspektiv. Redaktørene Anne Line Bretteville-Jensen og Jørgen G. Bramness er kjente og anerkjente forskere, og står bak en rekke forskningsarbeider og publikasjoner om cannabis og andre rusmidler. Kapitler om jus, mediedebatt samt utbredelse av bruk i Norge og andre land gir en bred oversikt over cannabisens funksjon i samfunnet. Det kliniske perspektivet kommer også inn gjennom kapitler om behandlingsmetoder, cannabiskultur og skadevirkninger. Medisinsk bruk, trafikkfarlighet og syntetiske cannabinoider har fått egne kapitler. Disse er grundige og opplysende ut fra ny forskning. Boka er nyttig bakgrunnskunnskap for psykologers praksis og generelt for å forstå dagens mediedebatt om cannabisbruk. For en som har arbeidet lenge med rusbehandling og formidling av cannabiskunnskap i spesialisthelsetjenesten, gir boka god oppdatering.

Samfunnsperspektiv

I det første kapitlet viser Øystein Skjælaaen hvordan mediedebatten de siste seks tiårene har speilet samfunnets forståelse av cannabisbruk. Videre presenterer Thomas Anton Sandøy og Ragnar Hauge juridiske aspekter ved cannabisbruk. De skiller mellom *nedkriminalisering* – stadig lavere straffeutmåling over tid, *avkriminalisering* – besittelse og salg flyttes fra kriminallovgivning til sivilrett, men er fortsatt ulovlig, og *legalisering* – bruk og besittelse – blir lovlig. Denne redegjørelsen fant jeg spesielt nyttig for å forstå nåtidens debatt om rusreformen.

Verdiladet

I kapittel 12 av Bretteville-Jensen og Astrid Skretting deles cannabisbruk inn i kategorier som for meg gjenspeiler verdistandpunkter. De skiller mellom *eksperimentell bruk* – kortvarig utprøving av cannabis, *rekreasjonsbruk* – man har kontroll på bruken og livet for øvrig – og *problembruk*; når forbruket er høyt, kontroll er liten og identiteten ofte subkulturell. Betyr ordbruken i dette kapitlet at noens bruk er greit, men at andre har problem med bruken? Eller er det samfunnet som har problem med noen av brukerne? Å referere til brukshyppighet hadde vært mer deskriptivt og nøytralt enn de nevnte inndelingene. Bramness og Ingeborg Rossows kapittel omtaler skadevirkninger av cannabisbruk, og beskriver her avhengighet som todelt: fysisk og psykisk. Denne todelingen av avhengighet oppfatter jeg som utdatert. De diagnostiske avhengighetskriteriene fra ICD-10 illustrerer at fenomenet «avhengighet» regnes som et samspill av atferd, kognitive faktorer og fysiologisk abstinensstilstand. Dette beskrives i kapittel 7, der skribentene redegjør for behandling av skadelig bruk og avhengighet. Den tverrfaglige forståelsen gjenspeiles også i organiseringen av rusbehandling i Norge, som er satt sammen av psykologiske, sosiale og medisinske fag.

Solid

Boka gir alt i alt en solid historisk oversikt og har faglig bredde. Alle temakapitlene er grundig vitenskapelig forankret, med gode kildehenvisninger og anerkjente forfattere. Kapitlene er oversiktlige,

passer lange og avslutter med en ryddig oppsummering og referanselister. Organiseringen av boka gjør den oversiktlig og leservennlig.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 57, nummer 7, 2020, side 537.